

Yaya

Fo Yensa ayikne dííneŋ buruhur ingi haala,
Díino abúuñ anabiyonŋo m'aretuhne Yaya
imbi jamanku Israyel.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

¹ Afúrumi na, ayikyik údiigeen úduk
m'ahuyuh Yaya M'ayicehne Jamaŋo.
Úmár a kanaŋaŋo kalaalinno
gagune, k'agune a resiyonku Júde.
Fo Yaya atonŋe gukawandinku
jamaŋo, Yensa n'aguy a bukoku
Nasaret. ² Yaya ayéjeh jamaŋo:

- Inini ninkinan tu, kúbiireŋ
jamméejenkánan imbi Díino mara
waathu maasayahu Díino adasridas.

Nim, Yaya gayéjehne. ³ Agida,
Anabila Esay alóblob gu bandór a
nintiku Yaya, ayéji:

*Ayikhineh m'apeejhineh a kanaanjo
k'ayéj:*

*Ninkinan, Jóoninditenj Umuyhintor
binaal!*

*Jóoninditemen anaalanj awúuhi
k'apiren adékum na!*

Nim Esay alóbne fam a nintiku ni
Yaya akawandinkineh jamaño.
(Mat.3:1-3)

Angu nim Yaya akawandne jamanku Israyel
k'atéekineeniñ mara aññantay amparer
búputhu M'apahunkunehne Jamaño.
Neerañ gatéekinne jamaño a nintiku

n'anñantane ankaan k'amparer? Yaya
ayéjeeniŋ, « Ninkinan, Jóoninditeŋ
Umuyhintor binaal!

Jóoninditemeŋ anaalaŋ awúuhi
k'apiren adékum na!»

Aji upáresidaŋo adéki Ñaamol, ikaanumi
jamanku Tépe anjóoninkineh anaalaŋo!
Anjóoninkineh binaahu Ñaamol hóbun!
Upáresidaŋo dapiren k'adék Ñaamol ni
anaalaŋo jóonindaa.

Angu, Yaya ayéj jamaŋo, «Jóoninditeŋ
Umuyhintor binaal!» Kanda Yaya f'alóbne
nim ŋayraŋ balóbo a gubaarhu binaalo bi
réeŋo. Na alób a gubaarhu jamméejenku
jamaŋo. Jamaŋo anñantay ampare
jamméejenkinin k'anwúuh imbi Díino. Yaya
ayéjeeniŋ, «Kúbiireŋ jamméejenkánan imbi

Díino.»

Úfegen, jamanku Israyel aññantay anlóki
imbi Díino mara anjégumjegum
luwañankánam. Aññantay anyéj Díino,
«Mint iyikmiñyik jínubonjo. Ikaanmiñkaan
hójondonjo. Abári k'uyehen mint. Abári
k'ídekmiñ jahánama.» Úfegen, aññantay
antif mahar a gubaarhu hójondonjo
h'ankaanahne. Monjon monjon aññantay ayéj
Díino, «Me, ipuñpuñ imbi fi. Ikankaan
honjonjo jup ho ñantaari ikaan. Irohroh.
Itiftif mahar. Inini, ísiibásiib búbennhu
hójondonjo. Isíibásiib bukaano
h'asúumháneh fi fi Díino.»

Nim jamanku Israyel aññantane amparer
búputhu M'apahunkunehne Jamaño.
Aññantay ankúbul jamméejenkinin imbi

Díino a gubaarhu hójondogo h'ankanne.

Angu nim gankanne. Ñanyahudo jup
andómdom gúloku Díino gu Yaya
akawandineeniḡne k'ankúbul
jamméejenkinin imbi Díino. Bankúbuli
jamméejenkinin ankaan honj h'ópájul ba
bujellihinku jamaḡo nip mara marigeno
ankúbulkubul jamméejenkinin imbi Díino.
Neeraḡ gankanne? Andékdek imbi Yaya ki
k'ayiceeniḡ. Yaya inini gakanne. Adoodooh
moḡon moḡon, galiiminem a baaruḡo
afúnnurom. Nim ganjellihinne jamaḡo mara
marigeno ankúbulkubul jamméejenkinin
imbi Díino a gubaarhu hójondogo
h'ankaanahne. Anjellihin jamaḡo mara
afúrumi bísibaḡo bímár, ansíibáásiib
k'anrenn, k'ambénn bukanku hójondogo
k'ankaan hójooninno.

Hoge fi mees, uparepare a búputhu
M'apahunkunehne Jamaño? Inini
íputonput a misaalhu Yensa.

Uyennehinkinenj a gubaarhu

M'apahunkunehne Jamaño. Inini hóge
uparepare? Aji fi pareero, misaalhu Yensa
danafaho honj. Parer jamméejhen. Kúbir
jamméejhen imbi Díino a gubaarhu
hójondoño h'okanne. Gíyeji úkubul
jamméejhen imbi Díino, na neerañ gísiibane
búyejo? Isíbásiib búyejo mara uñantay
úloki mara újegumjegum luwañanku Díino,
ukankaan hójondoño. Ufak upájul mara
Díino arenrenn fet, añantay ayehen
m'anjégimehne luwañankánam. Upápájul
mara hójooninno h'okaanahne, dapiren
k'ataahul hójondoño h'okanne. Inini
úsiibásiib búbennhu bukanku hójondoño

k'ukaan hójooninno. Hoge úpápájul
hómáránj nip? Hoge uyéjahaari Díino,
«Ipuñpuñ imbi fi, itiftif mahar a gubaarhu
hójondoŋo h'ekanne.» Aji nim gúyejne,
ukúbulkubul jamméejhen mees imbi Díino.
Wúuro m'akanne nim aféfeg mara
asohálasohála dáde ki Díino apahánam a
jínubonkunom. Asíibaháneh k'ayennehin a
gubaarhu ho Díino akanne k'apiren apahun
mintor a kuyoku jínubonkintor.

Kanda aji fanti bupare.....Parer! Kúbir
jamméejhen imbi Díino! Aji uparepare a
jamméejhen, misaalhu Yensa anafahuno
dáde. Kanda aji jamméejhen pareerenj,
misaalhu Yensa danafaho honj.

Inini, jantentenj a Líibárhú Gúloku Díino
h'awusunane fo Yensa apúturne a kantígo

ka Yaya anane buyichu jamaŋo.

¹³ Afúrumi na hotir Yensa afúrum
resiyonku Galile adék ba imbi Yaya a
jakanku Joodan ki ki Yaya ayicem.

¹⁴ Kanda bapúti imbi Yaya,
akiinaham, guliho Yaya añopom
ayéjem:

- Horaŋ akanne k'úyej iyico? Agida fi
uñantane uyic me me?

¹⁵ Yensa anoyindem ayéj:

- Ípápájul, kanda bént maŋ nim
k'inkaanoŋ ni Díino ayéjne.

Bayennehini hómár Yaya alóki
k'ayicem. ¹⁶ Yensa, bayicaa mees
afúror maŋ fam a baaruŋo. A waato
nómár Díino akimbirem hakubo

k'apiren afég Jamméejhu Díino
n'akucurohne ba a binaanam.
Akucrikuc ininkaman baláábáno
n'akucurohne.

¹⁷ Angu anyennehin síngiir
s'afúrumor a raafo ayéj:

- Ummu agune úbákum m'eninkne a
hafithum. Hakaanankánam
asúmeemsum dáde. (Mat.3:13-
17)

Angu Yaya adooh Yensa ayicem.
Baliiminem a baarugo afúnnurom. Yensa,
bafúnnaa a baarugo, Díino akaan ki raafo
akimbulaa. Bakimbulay, Jamméejhu Díino
akucor k'aguy imbi Yensa. F'afégne hómár,
Yensa apájul mara Díino abúuñribuuñ
Jamméejhu Díino k'aguy imbi úmár. Angu

Díino alóbumor biriman a raafó k'ayéj,
«Ummu agune úbákum m'eninkne a
hafithum. Hakaanankánam asúumeemsuum
dáde.»

Marigeno, Yensa ingine údiigeen. Kanda
úmár afañi údiigeen n'afuuh. Marigeno,
Yensa ingine anabiyonjo. Kanda Yensa afañi
anabiyonjo n'afuuh. Díino ahuyemne
«Úbákum.» Díino ayéjyey a gubaarhu
Yensa, «Ummu agune úbákum m'eninkne a
hafithum. Hakaanankánam asúumeemsuum
dáde.» Yensa ingine Úbáku Díino. Díino
apokunempokun iniman ni bááh apokunoh
úbárám úmánduko m'ayikne. Díino, honon
honon ho Yensa akanne asúumumom.
Jégumahadañ luwañanku Díino. Yikireñ
jínub.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

²⁹ Afúrumi na, gucunkunom Yaya
aŋanden Yensa n'adékirehne k'ayéj
jamaŋo:

- Ningen baŋ leeyaŋo no Díino
akucundutne mintor k'apiren akafari
jínubonku duniyaŋo. (Saŋ 1:29)

Yaya, f'afégne Yensa n'adékirehne imbi
úmár ayéj, «Ningen baŋ leeyaŋo no Díino
akucundutne mintor k'apiren akafari
jínubonku duniyaŋo.»

Horan akanne ki Yaya ayéj hómár?

Lentaaren ni úbáku Ibrahiima asohálane ki
Díino apahánam. Díino ba bareŋ apirenne
apahánam. Angu Díino, neeraŋ gakanne
bupahunku úbáku Ibrahiima? Abúuñor
leeyaŋo, ki leeyaŋo ámár aniiro buruhu

úbárám. Nim Díino apahunemne.

Mintor mees, insohálahoonuṣohála dáde
ki Díino apahun mintor. Díino añantay
ayehen m'anjégimehne luwaṇankánam
mara arenrenn fet. Buyeheno búmár
ingine biniironḡo, biniironḡo bi bandór! Aji
Díino pahándaṇ mintor, feere gireṇ na.
Índokhunoonuṇ jahánama. Kanda Díino
asíibáásiib bupahunku jamaṇo.

Abúuñribuuñ leeyaṇo k'aniiro buruhu
úbáku Ibrahiima ki úbárám apah.

Inini, Yaya atéekinteeKin jamaṇo mara
údiigeeno úmár, Yensa, úmár ingine
leeyaṇo no Díino akucundutne mintor.
Díino abúuñuremne iniman leeyaṇo k'adooh
palaashu mintor, k'aniiro buruhu mintor.
Gúmár akanne Yaya ayéji, «Ningenḡo ban

leeyango no Díino akucundutne mintor
k'apiren akafari jínubonku duniyango.»

Jantenteŋ Gúloku Díino:

¹⁴ Angu Yaya, adékiidek anlaham
ankimbenem a kasoŋo.

Bankimbenem mees, Yensa adék ba
a resiyonku Galile. Yensa bapút a
resiyonku Galile, akawandin jamaŋo
h'ayéjuhne Kúmbuuñaamo
Kúnsuuminno. Agida kúmbuuñaamo
kúmár imbi Díino gafúruntné.

¹⁵ Yensa atéekineh jamaŋo ayéjeh:

- Ninkinan! Bísibaŋo apútriput!

Waathu maasayahu Díino
ŋantindeŋ. Inini kúbiireŋ
jamméejenkánan imbi Díino.

Dómárenj Kúmbuuñaamo
Kúnsuuminno.

Nim Yensa gayéjehne. (Mak 1:14-
15)

A waato ámár, Yensa n'ayik díínenj buruhur
ingi haala. Dohohu Yaya adédet. Umaasaño
m'aretuhne Herod, m'akumandehne
didiiraño pokundonj Yaya. Pokundonj gúloku
Díino. Angu adék akimben Yaya a kasonjo.
Amiñaamiñ abujom.

Fo dohohu Yaya adétne, Yensa atonj
dohohunom. Angu Yensa adék a resiyonku
Galile a didiirahu Israyel k'akawandin
jamaño. Ayéjeh jamaño, «Bísibaño
apútriput! Waathu maasayahu Díino
nantindenj.»

Yensa faño akankáneh honj ki jamaño

ampiren anfúr a maasayahu Iblisa k'anjan
a maasayahu Díino. Yensa faño
ajóoninkineh bájeginenku ñanraagofonjo
ingi Díino ki biñankayo apiren afak ayik
bájeginenku mintor ingi Díino. Yensa faño
akankáneh honj ki Díino apiren akafari
jínubonkintor k'inrennonj imbi Díino.

Angu Yensa, gúlob gúsuumi galóbne.
Iniman ni Díino abúuñne Musa k'apahálin
jamanku Israyel a halaku umaasahu Esipt
k'anfúr a maasayahánam; manj nim Díino
abúuñurne Yensa k'apahálin mintor a
halaku Iblisa k'impirenonj ínfuroonunj a
maasayahu Iblisa k'injanoonunj a
maasayahu Díino. Gúmár akanne Yensa
ayéjeh, «Bísibanjo apútriput! Waathu
maasayahu Díino ntantindenj.»

Inini, jamaño horañ ganñantane ankaan?
Yensa ayéjeeniñ, « Inini kúbiiren
jamméejenkánan imbi Díino. Dómáren
Kúmbuuñaamo Kúnsuuminno.»

Yensa atéekintee kin jamaño mara
aññantay anlóki mara ankankaan
hójondoño. Anjégumjegum luwañanku
Díino. Angu aññantay ankúbl
jamméejenkinin imbi Díino a gubaarhu
hójondoño h'ankanne k'andóm gúloku
Díino. Ho Yensa alóbohne ingine gúloku
Díino. Angu aji jamaño ansíibay ki Díino
apahálineeniñ k'anfúr a maasayahu Iblisa
k'anñan a maasayahu Díino, aññantay
andóm gúloku Yensa. Aññantay andóm
gúloku Díino. Agi andómi gúloku Díino fo
anfak ankúbl jamméejenkinin. Hámáráñ
gankokaykokay.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

¹⁶ Afúrumi na, ayikyik bísiba, Yensa f'anane hadéko a bakaranku jakanku Galile alahun na Simon ingi údoonom Andáre. F'afégeeniŋne, immerenŋ n'anwonn a bakaranku jakaamo k'ampadah jambaalo. Agida immerenŋ ñanlaku jakato. ¹⁷ Bafégeeniŋ ayéj:

– Ninkinan, béntenŋ jambaalo k'útifeemuŋ. Ilinninkunoonuŋ k'uguyonŋ ñantibilahu jamaŋo!

¹⁸ Banyennehini hómár, ambénn maŋ fam jambaalo k'ankokay ingi Yensa ki k'anguy ñantaalibehinem.

¹⁹ Angu Yensa apedila hotir a bakaranku jakaamo fo adék alahun na Jak ingi údoonom Saŋ, imberenku

Sebedi. F'afégeeniŋne, immereŋ
n'annooh a sídeeno bújooninku
jambaalhánin. ²⁰ Yensa ahuyeeniŋ ki
k'anguy ñantaalibehinem.

Bahuyeeniŋ ambénn maŋ fam
bááhánin Sebedi ingi ñandóolo a
sídeeno k'ankokay ingi Yensa. (Mak
1:16-20)

Angu Yensa akomb buhuyhu índiigeeno
k'ankokay ingi úmár k'anguy
ñantaalibehinem. Yensa gabúuñheenibuuñ
k'antéekineh jamaŋo gúloku Díino.

Immereŋ antéekinkineh jamaŋo mara
M'apahunkunehne Jamaŋo apútriput. Inini
maasayahu Díino ŋantindenŋ.

Índiigeeno inliiho mu Yensa acaabenne
k'anguy ñantaalibehinem ingine ñambaalo.

Dohohánin ingine bulaku jakato k'anjuliya.
Kanda fo Yensa ahuyeeninne, ambénn
dohohánin k'antifilin Yensa k'anguy
ñantaalibehinem.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

³⁴ Yensa ajébun ñanjébireño jup.
Banér baŋan baŋan alahne wúur,
Yensa ajébinem. Anik afúnn
fáguhoŋo f'anŋanne a jamméejenku
jamaŋo, kanda adígum fámárán
k'anlób maro ampápájul hantaŋ
ingine Yensa. (Mak 1:34)

Angu, Yensa ajébunjebun ñanjébireño jup.
Aji usaajumo ajébuni wúur, eke añantay
adooh sihan k'ajébinem? Kanda Yensa
dooroŋ sihan k'ajébun jamaŋo. Úmár k'alób
bareŋ mbaŋ k'amapun wúuro bareŋ ingi

silakánam, wúuro úmár ajéb. Ñansaajumlaho
ampiren anjébun índukonjo, kanda índukonjo
ñansaajumlaho dampiren k'anjébineeniṅ.
Kanda yikireṅ wúur mu Yensa pirendenṅe
ajébun. Banér baṅan baṅan alahne wúur,
Yensa ajébinem.

Jantenteṅ Gúloku Díino:

³⁵ Angu gucunkunom, Yensa
akengintin táptápáro k'adék a
bumurulo ba a kanaṅaṅo adék aṅay
na salijo úmár úmánduk.

³⁶ Amiñiimiñ, Simon ingi
ñankokaykinem bankengi, andék ba
gútibhinem. Andék fo andaṅunam a
kanaṅaṅo. ³⁷ Banlahunem na, anyéj:

- Jeh! Jamaṅo nip, fi gantíbehne!

³⁸ Yensa ayéjeeniṅ:

- Iyoo, inini índokoonuṅ a akooroṅo adúkoṅo. Úpájulen, immeren mees añantay anyennehin kúmbuuñanku Díino k'abúuñantemne. Fégen baṅ, gúmár gídekuntne a duniyaṅo.

(Mak 1:35-38)

Angu, ka Yensa ayéjne, «Gúmár gídekuntne a duniyaṅo.» Na, neeraṅ gasíbane búyejo? Me dipiren k'íyej nim! Ipiren íyej, «Me ídekridek Senegal,» Kanda dipiren k'íyej, «Ídekridek a duniyaṅo.» Ibosaabos bareṅ. Jandiṅ bibosumaane guyriyer bítig! Kanda Yensa apiren ayéj, «Me ídekridek a duniyaṅo,» mara Yensa babosumaane, ummo bim arijaana imbi Báábám Díino. Kanda ayikyik bísiba, Díino abúuñribuuñ Úbárám a duniyaṅo imbi bágido ba pájiiren

údiigeen. Gúmár akanne Líbárhú Gúloku
Díino ayéjeh mara Yensa adékridek a
duniyaŋo.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

⁴⁰ Angu ayikyik bísiba, údiigeen mu
kafaño alahne adéker imbi Yensa.
Banrahi aruŋa a binaanam
k'akiinaham k'ajébinem. Ayéjem:

- Yensa! Kááñineem k'újebineem! Aji
unongi upirenpiren újebineem.

⁴¹ Yensa, f'afégemne arinkinem akab
dáde. Ayoof silakánam alóbund
údiigeeŋo, k'ayéjem:

- Me ísiibáásiib k'újeb! Jéber!

⁴² Angu balóbi nim, kafaño abénnem
man fam, údiigeeno ajéb. (Mak 1:40-
42)

Kafaño jóndon. Famo, aji kafaño alahen,
yikireŋ sihan. Mi kafaño alahne, aññantay
anguy a kanaanjo a kantíg k'añantínay ingi
jamaño. Famo, aji úfegi mu kafaño alahne,
úgir. Dúteejaham. Dumapunam. Kafaño
galiibinimeliibunum. Gúmár akanne jamaño
bollendenen bulahunku mban búteejahu mu
kafaño alahne. Famo, aji kafaño alahen,
arinken apuña hotir hotir f'ódek uniiro.

Angu, fo údiigeeno mu kafaño alahne
adékirne imbi Yensa, ikaanumi jamaño nip
angír. Kanda Yensa gíden. F'afégne
údiigeeno mu kafaño alahne, ayik bankaban
dáde. Awonn man na. Údiigeeno bapúturi

aruṇa anjonṇay ingi Yensa k'amaanenem
k'akiinaham k'ajébinem. Yensa, f'afégemne
arinkinem akab dáde. Ajohun silakánam
imbi údiigeeno amapunam. Ikaanumi, fo
Yensa amapunne mu kafaño, jamaño
m'anwonnáne anṇantin, alaaleeniṇ dáde
k'anyéj, «Yensa, buku umapunam!
Banérhinem aliibunkuno!» Kanda Yensa
amapunemmapun k'ayéj, «Jéber!» Balóbi
nim, kafaño abénn údiigeeno maṇ fam. Maṇ
fam hakunumo h'apuñaherne aṇoolin ajéb
nip. Ñankindeṇo, bígiro, arinkinem nip
n'apuñaherne aṇoolin ajéb kaṇ maṇ fam.
Jamaño m'anwonnáne anṇantin
alaaleeniṇlaal dáde. Fégahadaṇaṇ wúur
m'apireenne ajébun banéreṇo nip, maṇ fam.
Haani kafaño, Yensa apiren ajébun
údiigeeno mu kafaño alahne ki arinkinem

n'apuñaherne aṇoolin ajéb kaṇ, maṇ fam.
Haani fáguhonjo, Yensa apiren afúnn
fáguhonjo f'ampuñne jamméejenku jamaṇjo
ki jamaṇjo anjéb maṇ fam.

Hantaṇ ingine úmár? Úmár afaṇi uraagof
bareṇ n'afuuh, afaṇi anabiyon n'afuuh.
Marigeno, Yensa ingine Úbáku Díino.
Jandiṇ babosumaane ummo bim arijaṇna
imbi Díino, kanda Díino abúuñuremne a
duniyaṇjo k'apahun jamaṇjo a jínubonkánin.
Yensa adékridek a duniyaṇjo k'akaan honj ki
jamaṇjo ampiren anfúr a maasayahu Iblisa
k'anṇan a maasayahu Díino.